

هیئت وزیران در جلسه ۱۴۰۲/۱۰/۲۴ به پیشنهاد وزارت جهاد کشاورزی (با همکاری سازمان حفاظت

محیط زیست ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و سازمان برنامه و بودجه کشور) و به استناد ماده (۲۶) قانون حفاظت از خاک مصوب ۱۳۹۸ ، آیین نامه اجرایی قانون مذکور را به شرح زیر تصویب کرد :

آیین نامه اجرایی قانون حفاظت از خاک

ماده ۱ - در این آیین نامه ، اصطلاحات زیر در معانی مشروح مربوط به کار می روند :

۱ - قانون : قانون حفاظت از خاک مصوب ۱۳۹۸ .

۲ - سازمان : سازمان حفاظت محیط زیست .

۳ - وزارت : وزارت جهاد کشاورزی .

۴ - ستاد ملی : ستاد ملی هماهنگی حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور موضوع ماده (۲) این آیین نامه .

۵ - پیشگیری : مجموعه اقداماتی که سبب جلوگیری از تخریب ، هدررفت و یا آلودگی خاک می شود .

۶ - آلودگی آب : تغییر مواد محلول و یا معلق و یا تغییر درجه حرارت و دیگر خواص فیزیکی ، شیمیایی و زیستی (بیولوژیکی) آب در حدی که آن را برای مصرفی که برای آن مقرر است مضر یا غیر مفید سازد .

۷ - حد قابل تحمل فرسایش : میزان فرسایشی (تن در هکتار در سال) که تأثیر سو^۱ بر کارکردهای مختلف خاک نداشته باشد .

۸ - کانون تخریب : اراضی یا مکان هایی که تحت تأثیر عوامل تخریب ناشی از حوادث

طبیعی یا فعالیت های انسانی ، توان بهره دهی خاک در آنجا شدیداً کاهش یافته و یا عاملی برای تخریب خاک در مکان های دیگر باشند و برای اصلاح آنها ، انجام اقدامات حفاظتی و بهسازی ویژه ضروری است .

۹ - حدنگار (کاداستر) : فهرست مرتب شده اطلاعات مربوط به قطعات زمین که مشخصه های زمین مانند اندازه ، کاربری ، مشخصات رقومی ، ثبتی و یا حقوقی به نقشه بزرگ مقیاس اضافه شده است .

۱۰ - خاک آلی : خاک هایی که دارای حداقل دوازده درصد (۱۲٪) کربن آلی باشند .

۱۱ - آب های نامتعارف : کلیه

آب هایی که غیر از اشکال معمول آب های سطحی و زیرزمینی شیرین وجود دارند مانند آب های شور و لب شور ، آب حاصل از تصفیه فاضلاب ، آب های سنگواره ای (فسیلی) و ژرف و آب حاصل از باروری ابرها .

۱۲ - امنیت خاک : حفظ و ارتقای کیفیت منابع خاک برای تولید غذا ، الیاف ، حفظ و نگهداری تنوع زیستی ، خدمات زیست بوم و سلامتی انسان ، حیوان و سایر موجودات زنده .

۱۳ - سند ملی آمایش سرزمین : سندی است راهبردی مبتنی بر سیاست های کلی و ضوابط ملی مصوب شورای عالی آمایش سرزمین .

۱۴ - فاضلاب : مطابق آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب موضوع

تصویب نامه شماره ۱۸۲۴۱/ت۷۱هـ مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۶ و اصلاحات بعدی آن ، هر نوع مایع با کیفیت نامناسب ، حاصل از فعالیت های صنعتی ، کشاورزی ، دامداری ، شهری و خانگی که به آب یا خاک تخلیه شود .

۱۵ - پساب : فاضلابی که مطابق استاندارد موضوع ماده (۵) آیین نامه جلوگیری از آلودگی آب موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۲۴۱/ت۷۱هـ مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۶ و اصلاحات بعدی آن ، تصفیه شده باشد .

۱۶ - شور و قلیا : شوری و قلیایی بودن خاک به میزانی که منجر به کاهش توان تولید زیستی یا اقتصادی خاک یا ترکیبی از هر دوی آنها شود .

۱۷ - تنوع زیستی خاک

: ظرفیت (پتانسیل) وضعیت و شرایط زیستی (بیولوژیکی) خاک که می تواند در پایداری کشاورزی ، کاهش اثرات تغییرات اقلیمی و افزایش تاب آوری و در تغذیه ، داروسازی و اصلاح و پالایش خاک به کار آید .

ماده ۲ - به منظور هماهنگی و هم افزایی میان دستگاه های اجرایی برای انجام اقدامات لازم در سطح ملی و منطقه ای و نظارت بر تحقق خط مشی های مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور ، موضوع تصویب نامه شماره ۱۲۳۲۷۴/ت۵۸۳۳۴هـ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۱ ، ستاد ملی هماهنگی حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور به ریاست وزیر جهاد کشاورزی و با عضویت معاونین مرتبط وزیر جهاد کشاورزی ، سازمان حفاظت محیط زیست ، سازمان برنامه و بودجه کشور ، معاونت علمی ، فناوری و اقتصاد دانش بنیان رییس جمهور ، سازمان ملی استاندارد ایران ، وزارتخانه های کشور ، بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی ، صنعت ، معدن و تجارت ، نفت ، نیرو ، دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح ، آموزش و پرورش ، ارتباطات و فناوری اطلاعات ، علوم ، تحقیقات و فناوری ، راه و شهرسازی و دادگستری و دو نفر متخصص در رشته های علوم خاک ، آبخیزداری و محیط زیست با ابداع رییس سازمان حفاظت محیط زیست و وزیر جهاد کشاورزی تشکیل می شود . وظایف ستاد ملی در چهارچوب قوانین و مقررات مربوط ، به شرح زیر است :

۱ - هماهنگی بین دستگاه های ذی ربط در راستای اجرای قانون ، خط مشی ها ، مقررات ، ضوابط و دستورالعمل های مربوط .

۲ - هماهنگی و هم افزایی در راستای تحقق خط مشی های مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار ، رفع چالش ها و تأمین امنیت منابع خاک کشور مبتنی بر توان زیست بوم کشور .

۳ - هماهنگی به منظور ارتقای سطح آگاهی عمومی ، علمی و تخصصی حفاظت از منابع خاک کشور و استفاده از توان فنی شرکت های دانش بنیان .

۴ - همکاری ، تبادل خدمات فنی و مهندسی و استفاده دستگاه های اجرایی از تجربیات و ظرفیت های سازمان های بین المللی و منطقه ای .

۵ - هماهنگی بین دستگاه های ذی ربط در راستای اجرای برنامه های توسعه ای مبتنی بر قانون ، خط مشی ها ، مقررات ، ضوابط و دستورالعمل های مربوط .

۶ - بررسی و هماهنگی در راستای اجرای برنامه ها و ضوابط حفاظت و اصول فنی بهره برداری پایدار از خاک در تمام کاربری ها در چهارچوب سند ملی آمایش سرزمین و برنامه های توسعه ای کشور .

۷ - بررسی و اعلام نظر در خصوص پیشنهاد های دریافتی در راستای اجرای خط مشی های مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور .

۸ - هماهنگی ملی جهت ترسیب کربن در سطوح سرزمینی در راستای ارتقای امنیت حیاتی ، حفظ امنیت غذایی و کاهش اثرات تغییرات اقلیمی .

تبصره ۱ - دبیرخانه ستاد ملی ، در معاونت آب و خاک وزارت مستقر بوده و معاون آب و خاک وزارت به عنوان دبیر ستاد ملی تعیین می شود .

تبصره ۲ - به منظور پشتیبانی فنی از تصمیم گیری های ستاد ملی ، کارگروه تخصصی ستاد یادشده به ریاست دبیر ستاد ملی و متشکل از نمایندگان ثابت و معرفی شده دستگاه های عضو (حداقل در سطح مدیر کل) ، تشکیل می شود . کارگروه مذکور می تواند برای انجام وظایف محوله ، نسبت به تشکیل گروه های کاری مرتبط اقدام نماید .

تبصره ۳ - در استان

ها ، کارگروه زیربنایی ، توسعه روستایی ، عشایری ، شهری و آمایش سرزمین و محیط زیست شورای برنامه ریزی و توسعه استان ، مسئولیت هماهنگی دستگاه های عضو متناظر استانی را برعهده خواهد داشت .

ماده ۳ - دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ در تدوین پیش نویس برنامه های توسعه و

اسناد و طرح (پروژه) های ملی ، منطقه ای و محلی ، خط مشی های مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک موضوع تصویب نامه شماره ۱۲۳۲۷۴/ت/۵۸۳۳۴هـ مورخ ۱۴۰۰/۱۰/۱۱ را مدنظر قرار می دهند .

ماده ۴ - وزارت مکلف است با همکاری سازمان و سایر دستگاه های اجرایی ذی ربط و در حدود اعتبارات مصوب مربوط

، نقشه پراکندگی خاک کشور با اولویت اراضی زراعی و باغی را حداقل در عمق صفر تا سی سانتی متری و مقیاس یک پنجاه هزارم ، ظرف پنج سال تهیه و برنامه مدیریت و حفاظت از آن را تدوین و ارائه نماید .

ماده ۵ - وزارت موظف است با همکاری سازمان و سایر دستگاه های اجرایی ذی ربط ، ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، نسبت

به شناسایی کانون های تخریب و فرسایش در منابع خاک کشور اقدام و برای هر یک ، برنامه عملیاتی جهت رفع یا کاهش اثرات آنها و یا اصلاح و بازسازی منابع خاک تخریب و فرسایش یافته را تهیه و اجرایی نماید .

ماده ۶ -

وزارت موظف است با همکاری سازمان و سایر دستگاه های اجرایی ذی ربط ، شیوه نامه تعیین مصادیق تخریب خاک را ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، تدوین و برای تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید .

ماده

۷ - آلوده کننده خاک ، باید بلافاصله ضمن ارائه گزارش آلودگی ، نسبت به توقف ورود آلودگی به خاک اقدام و ظرف (۳۰) روز نسبت به ارائه طرح بازسازی خاک های آلوده شده و اجرای آن پس از تأیید و تصویب نزدیکترین اداره حفاظت محیط زیست در مهلت مقرر از سوی آن اداره اقدام نماید . تأیید حسن اجرای طرح های مذکور به عهده آن اداره می باشد و آلوده کننده موظف به همکاری در موضوع این ماده خواهد بود .

تبصره ۱ - آلوده کننده موظف

است مناطق آلوده را تا رسیدن به حدود مجاز آلودگی خاک در دوره های زمانی اعلام شده تحت نظارت نزدیکترین اداره حفاظت محیط زیست مورد پایش قرار داده و گزارش کتبی پایش را به آن اداره ارائه نماید .

تبصره ۲ - اداره حفاظت محیط زیست موظف است ظرف (۲۰) روز نظر خود را کتبا به آلوده کننده اعلام نماید .

ماده ۸ - وزارت موظف است با همکاری سازمان و وزارت کشور (ستاد

پیشگیری ، هماهنگی و فرماندهی عملیات پاسخ به بحران) نسبت به شناسایی و بازسازی خاک های تخریب یافته ناشی از حوادث طبیعی و غیرمترقبه ، با اولویت کاربری های کشاورزی و منابع طبیعی اقدام نماید .

ماده ۹ - سازمان موظف است با همکاری وزارت نیرو در چهارچوب آیین نامه جلوگیری

از آلودگی آب موضوع تصویب نامه شماره ۱۸۲۴۱/ت۷۱هـ مورخ ۱۳۷۳/۳/۱۶ و اصلاحات بعدی آن نسبت به شناسایی منابع آب آلوده (زیرزمینی و سطحی) که منجر به آلودگی خاک می شود ، اقدام نماید .

تبصره ۱ - در صورتی که

تولید ، توزیع و بهره برداری از آب های نامتعارف و با کیفیت غیراستاندارد در خاک منجر به آلودگی و یا تخریب خاک شود ، مطابق قانون و این آیین نامه با آلوده کننده و یا تخریب کننده خاک برخورد خواهد شد .

تبصره ۲ - سازمان زمین شناسی و اکتشافات معدنی کشور موظف است در حدود اعتبارات مصوب مربوط ، نقشه ظرفیت (پتانسیل) آلودگی طبیعی

خاک کشور را حداقل در مقیاس یک پنجاه هزارم با اولویت کاربری کشاورزی و منابع طبیعی ، ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و در اختیار سازمان ، وزارت و سایر دستگاه های ذی ربط قرار دهد .

ماده ۱۰ - دستورالعمل فنی و اجرایی مطالعه ، پیشگیری ، اصلاح و بازسازی خاک های شور ، قلیا و یا شور

و قلیا در کارگروهی متشکل از سازمان برنامه و بودجه کشور ، وزارت ، سازمان و وزارتخانه های نیرو ، صنعت ، معدن و تجارت و نفت ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و توسط وزارت ابلاغ می شود .

ماده ۱۱ - در اجرای ماده (۴) قانون ، وزارت و سازمان مکلفند مطالعات لازم برای تعیین ارزش اقتصادی خاک و هزینه های ناشی از آلودگی و تخریب

خاک با اولویت کاربری های کشاورزی ، منابع طبیعی و خاک های موضوع ماده (۱۶) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۳ را در زیست بوم (اکوسیستم) های مختلف مشتمل بر ارزش بازاری (تجاری) ، غیر بازاری نظیر خدمات محیط زیستی و تنوع زیستی را انجام و نتایج آن را در اختیار سازمان برنامه و بودجه کشور (مرکز آمار ایران) برای طی فرآیندهای لازم و درج در حساب های ملی قرار دهند .

ماده ۱۲ - دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶ موظفند هزینه های پیشگیری و جبران خسارت وارده به خاک (اعم از آلودگی و یا تخریب خاک) ، ناشی از اقدامات ، عملیات ، طرح (پروژه) های عمومی ، عمرانی ، خدماتی ، توسعه ای و معدنی خود را برآورد و در اعتبارات طرح تملک دارایی های سرمایه ای مرتبط با حوزه وظایف خود در بودجه سنواتی پیش بینی و در موافقتنامه های ذی ربط برای مبادله با سازمان برنامه و بودجه کشور نیز درج و با رعایت ماده (۳۰) قانون برنامه و بودجه کشور مصوب ۱۳۵۱ در سقف تخصیص هزینه و پرداخت نمایند .

تبصره - دستگاه های اجرایی مذکور موظفند مبالغ خسارت های وارده را به حساب مشخصی که به درخواست سازمان و وزارت ، نزد خزانه داری کل کشور افتتاح می شود واریز نمایند .

ماده ۱۳ - وزارت موظف است در اجرای بند (پ) ماده (۷) قانون ، ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، بانک اطلاعات ملی خاک کشور مشتمل بر گزارش ها ، نقشه ها و داده های مکان دار مطالعات خاک شناسی و تناسب اراضی و آزمایشگاه های خاک شناسی و همچنین بانک نمونه منابع خاک کشور را ایجاد و دستورالعمل نحوه دسترسی به آن را تدوین و ابلاغ نماید .

تبصره ۱ - نقشه های موضوعی زمین لغزه ، فرسایش پذیری خاک و طبقه بندی اراضی از نظر میزان خطرپذیری ، شیوه نامه دسترسی متقاضیان به آن و دستورالعمل اجرایی تهیه نقشه های پهنه بندی خاک از نظر کانی شناسی ، محیط زیستی ، زمین شناسی پزشکی و کشاورزی ، توسط وزارت با همکاری دستگاه های ذی ربط و سازمان برنامه و بودجه کشور تهیه و ابلاغ می شود .

تبصره ۲ - به منظور جلوگیری از تکرار

مطالعات خاک و کاهش هزینه ها و در راستای ایجاد و به روزرسانی بانک اطلاعات ملی خاک کشور ، کلیه دستگاه های اجرایی موضوع ماده (۵) قانون مدیریت خدمات کشوری و تمام دستگاه هایی که به نحوی از بودجه عمومی کشور استفاده می کنند ، مکلفند ظرف یک ماه پس از تأیید گزارش مطالعات ، نسخه ای از آن را به انضمام داده های مکان دار ، نتایج اندازه گیری ها و نقشه های مربوط ، در اختیار وزارت قرار دهند .

تبصره ۳ - در اجرای ماده (۷) قانون ، وزارت مکلف است مرکز علمی و تخصصی نظارت و تأیید کیفیت مطالعات خاک شناسی و تناسب اراضی برای کاربری های کشاورزی و منابع طبیعی را تعیین و اعلام نماید .

تبصره ۴ - سازمان زمین شناسی

و اکتشاف معدنی ایران موظف است با همکاری وزارت نیرو و سازمان نقشه برداری کشور ، نقشه های پهنه بندی خطر فرونشست اراضی و نقشه های سیل خیزی را تهیه و یا به روزرسانی نموده و داده ها و اطلاعات آن را در اختیار بانک اطلاعات ملی خاک کشور قرار داده و امکان دسترسی و تبادل داده ها و اطلاعات ملی را صرفاً بر اساس سطوح دسترسی تعیین شده توسط کارگروه تعامل پذیری دولت الکترونیکی فراهم نماید .

تبصره ۵ - وزارت مکلف است با همکاری دستگاه های

موضوع بند (پ) ماده (۷) قانون ، ضوابط اجرایی نحوه جلوگیری از تخریب خاک و کاهش خطرات در طرح (پروژه) ها و برنامه های عمرانی و توسعه ای ، شهری ، صنعتی و عملیات معدنی را تدوین و ابلاغ نماید .

ماده

۱۴ - وزارت موظف است ضوابط فنی و دستورالعمل مطالعات خاک شناسی و تعیین تناسب اراضی و نحوه نظارت بر آن برای کاربری های مختلف را ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و ابلاغ نماید .

ماده

۱۵ - وزارت موظف است در حدود اعتبارات مصوب مربوط و در راستای تحقق ماده (۸) قانون و به منظور حفظ حاصل خیزی و پایداری خاک و پایش کمی و کیفی خاک های کشور ، اقدامات زیر را انجام دهد :

۱ - تعیین مساحت و موقعیت مکانی گروه و درجه های منابع خاک کشور به تفکیک اراضی دیم ، آبی ، جنگل

، مرتع ، بیابان با اولویت اراضی زراعی و باغی و پایش تغییرات کاربری آنها حداقل در مقیاس یک بیست و پنج هزارم در بازه های زمانی پنج ساله و مشخص نمودن میزان تغییرات و محل تغییرات کمی این اراضی .

۲ - تعیین کیفیت

خاک های کشاورزی و منابع طبیعی از نظر ماده آلی ، خصوصیات شیمیایی و حاصل خیزی خاک و پایش این خصوصیات حداقل در مقیاس یک بیست و پنج هزارم هر پنج سال یک بار و ثبت میزان تغییرات .

۳ - تعیین کیفیت خاک های کشاورزی و منابع طبیعی از نظر خصوصیات فیزیکی و پایش این خصوصیات حداقل در مقیاس یک بیست و پنج هزارم هر ده سال یک بار و ثبت میزان تغییرات .

۴ - تعیین حد قابل تحمل فرسایش خاک و میزان فرسایش خاک در مناطق و کاربری های مختلف با استفاده از روش های بومی شده مناسب و به روزرسانی آن در بازه های زمانی ده ساله .

۵ - تعیین وضعیت آلودگی خاک های اراضی زراعی و باغی حداقل در مقیاس یک بیست و پنج هزارم هر پنج سال یک بار و ثبت میزان تغییرات و ارسال گزارش به سازمان .

تبصره ۱ - دستورالعمل نحوه انجام پایش ، مشتمل بر مقیاس مطالعات ،

تعداد نمونه ها در واحد سطح ، شرایط نمونه برداری ، روش اندازه گیری ها و نیز شاخص های پایش تغییرات کمی و کیفی خاک ها ، ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، توسط وزارت تهیه و اجرا می شود .

تبصره ۲ - در صورتی که گزارش های پایش نشان دهنده کاهش کیفیت خاک در سطح منطقه

ای یا ملی باشد ، وزارت موظف است متناسب با موضوع ، دستورالعمل های مدیریتی و برنامه های اجرایی ، آموزشی و ترویجی لازم برای اصلاح و بهینه سازی کیفیت خاک در مناطق مذکور را تدوین و ابلاغ نماید .

تبصره ۳ - وزارت موظف

است به منظور نظارت بر کیفیت و کمیت منابع خاک کشور و جلوگیری از تخریب آن ، ارتباط بین خصوصیات فیزیکی ، شیمیایی و زیستی خاک با حدنگاری (کاداستر) با اولویت اراضی کشاورزی را فراهم آورد .

تبصره ۴ - وزارت موظف است ضوابط فنی و دستورالعمل نحوه

پایش کیفیت و کمیت خاک در تغییر کاربری های مجاز احتمالی را بر مبنای ارزش اقتصادی خاک به گونه ای که متضمن ارتقای پایداری خاک باشد ، ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و اجرا نماید .

ماده ۱۶ - در اجرای مواد (۹) و (۱۰) قانون ، تولیدکنندگان ، واردکنندگان و توزیع

کنندگان موظفند تمامی انواع کود ، بستر کشت ، آفت کش ها ، سم و بهبوددهنده های رشد گیاه تولید داخل و وارداتی را پیش از عرضه ، با رعایت ماده (۱۸) قانون و مقررات مربوط به آن ، در وزارت ثبت نمایند .

تبصره ۱ -

دستورالعمل و شیوه نامه های مدیریت و نظارت بر ورود ، تولید ، بسته بندی ، توزیع ، فروش ، مصرف و ثبت و پایش انواع کودها ، بهسازهای خاک و بهبوددهنده های رشد شیمیایی - آلی و زیستی و شرایط مسئول

فنی فروشندگان ، تولیدکنندگان ، توزیع کنندگان و نسخه نویسان مصرف کود با رعایت ماده (۱۸) قانون و مقررات مربوط به آن ، ظرف شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه توسط وزارت تهیه و ابلاغ می شود .

تبصره ۲ - مصرف کنندگان انواع کودها ، بهسازهای خاک و بهبوددهنده های رشد شیمیایی - آلی و زیستی موظف به استفاده از مواد کودی دارای شماره ثبت از وزارت می باشند .

تبصره ۳ - وزارت در ثبت انواع کودها ، بهسازهای خاک و بهبوددهنده های رشد شیمیایی - آلی و زیستی علاوه بر اطلاعات تخصصی خود

، ضوابط محیط زیستی و بهداشتی را از سازمان حفاظت محیط زیست ، سازمان انرژی اتمی ایران ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی و سازمان ملی استاندارد ایران ، استعلام و در شیوه نامه درج خواهد نمود .

تبصره ۴ - مقدار حداکثر

پنج کیلوگرم از انواع کودها ، بهسازهای خاک و بهبوددهنده های رشد شیمیایی - آلی و زیستی که برای استفاده آزمایشی و یا به عنوان نمونه برای اخذ مجوزهای لازم ، تولید یا وارد می شوند ، نیازمند ثبت نیستند .

ماده

۱۷ - خرید ، فروش ، واردات و صادرات انواع کودها ، بهسازهای خاک و بهبوددهنده های رشد شیمیایی - آلی و زیستی و سموم فاقد شماره ثبت در کشور ممنوع بوده و مشمول قوانین و مقررات مربوط می باشند .

تبصره ۱ - گمرک جمهوری اسلامی ایران مکلف است از ورود اقلام موضوع این ماده که فاقد شماره ثبت می باشند ، جلوگیری کند .

تبصره ۲ - ورود حجم حداکثر پنج کیلوگرم اقلام موضوع این ماده به منظور آزمایش ، ثبت و یا دریافت مجوز از وزارت بلامانع است .

ماده ۱۸ - در اجرای ماده (۱۲) قانون ، سازمان مدیریت بحران کشور مکلف است

اعتبارات لازم برای تهیه و اجرای طرح بازسازی خاک های تخریب یافته و یا آلوده شده ناشی از حوادث طبیعی غیرمترقبه را به سازمان برنامه و بودجه کشور برای پیش بینی در لوایح بودجه سنواتی اعلام نماید .

تبصره - سازمان و وزارت مکلفند گزارشی از خاک های تخریب یافته و یا آلوده شده ناشی از حوادث طبیعی غیرمترقبه را به منظور تأمین اعتبارات موضوع این ماده به سازمان مدیریت بحران کشور اعلام نمایند .

ماده ۱۹ - به منظور جلوگیری از آلودگی و تخریب خاک در اراضی کشاورزی و سلامت محصولات تولیدی ، استفاده از فاضلاب در اراضی کشاورزی ممنوع است .

تبصره ۱ - وزارت نیرو مکلف است موقعیت و اطلاعات تصفیه خانه هایی که پساب آنها مورد استفاده اراضی کشاورزی قرار می گیرد را به سازمان ، وزارت و وزارت بهداشت ، درمان و آموزش پزشکی اعلام نماید .

تبصره ۲ - سازمان موظف است با هماهنگی دستگاه های اجرایی ذی ربط ، دستورالعمل و ضوابط فنی استفاده از پساب در خاک را ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تهیه و ابلاغ نماید .

ماده ۲۰ - وزارت موظف است با همکاری سازمان ، وزارت نیرو ، وزارت بهداشت ، درمان و آموزش

پزشکی ، وزارت کشور و سازمان ملی استاندارد ایران ، ضوابط فنی استفاده از لجن فاضلاب و یا مواد حاصل از فراوری آن در خاک به عنوان کود را ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه تدوین و ابلاغ نماید .

تبصره ۱ - وزارت

نیرو مکلف است تمهیدات لازم جهت جمع آوری ، فرآوری و استفاده لجن تصفیه خانه های فاضلاب شهری و روستایی به عنوان کود آلی قابل استفاده در اراضی کشاورزی بر اساس ضوابط فنی اعلامی را فراهم نماید .

تبصره ۲ - وزارت موظف است با همکاری سازمان و وزارت نیرو و سایر دستگاه های ذی ربط

ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، ضوابط فنی و دستورالعمل اجرایی مدیریت زهاب های اراضی کشاورزی و گلخانه ها را به نحوی که متضمن جلوگیری از آلودگی و تخریب خاک شود ، تهیه و ابلاغ نماید .

تبصره ۳ - وزارت کشور مکلف است با همکاری سازمان ، وزارت ، وزارت نیرو و سایر دستگاه های اجرایی ذی ربط ظرف

شش ماه از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، آیین نامه مدیریت سپتاژ (لجن فاضلاب) و نحوه تخلیه آن به محیط پذیرنده با رعایت حدود مجاز و استانداردهای مربوط را تهیه و برای تصویب به هیئت وزیران ارائه نماید .

ماده ۲۱ - مدیریت اجرایی پسماندهای عادی و کشاورزی موضوع بند (ج) ماده (۲) قانون

مدیریت پسماندها مصوب ۱۳۸۳ مکلف است اقدامات و تمهیدات لازم جهت جمع آوری ، ذخیره سازی ، جداسازی ، حمل و نقل ، بازیافت ، پردازش ، دفع و یا فرآوری پسماندهای آلی و استفاده از آنها به عنوان

کود آلی قابل استفاده در اراضی کشاورزی بر اساس استانداردهای موضوع ماده (۱۶) آیین نامه اجرایی قانون مدیریت پسماندها موضوع تصویب نامه شماره ۲۸۴۸۸/ت/۳۲۵۶۱ هـ مورخ ۱۳۸۴/۵/۱ را فراهم نماید .

ماده ۲۲ - رهاسازی و دپوی (تخلیه و انباشت) هرگونه مواد پلاستیکی در خاک که منجر به بروز آلودگی و یا تخریب خاک شود ، ممنوع است .

ماده ۲۳ - وزارت موظف است دستورالعمل های فنی مدیریت بقایای گیاهی را تهیه و روش های صحیح مدیریت بقایا را در قالب برنامه های آموزشی و ترویجی در جامعه بهره برداران توسعه دهد .

تبصره - وزارت

موظف است در چهارچوب وظایف و اختیارات قانونی ، نسبت به اجرای برنامه حفظ و ارتقای ماده آلی خاک جهت حفاظت از منابع خاک و افزایش بهره وری منابع و نهاده های کشاورزی و منابع طبیعی اقدام نماید .

ماده ۲۴ - وزارت موظف است با همکاری دستگاه های اجرایی ذی ربط و با استفاده از ظرفیت

ها و ابزار قانونی ، از صادرات کودهای آلی و منابع آلی قابل برگشت به خاک ، جلوگیری کرده و با بهره گیری از مشوق های مختلف ، تمهیدات مصرف حداکثری این مواد در اراضی کشاورزی کشور را فراهم نماید .

ماده ۲۵ - وزارت موظف است با همکاری سازمان و دستگاه های ذی ربط ، ظرف شش ماه از تاریخ

ابلاغ این آیین نامه ، دستورالعمل برداشت ، جابه جایی و حمل خاک و ظرف یک سال ، نقشه مناطق و میزان مجاز برداشت سالانه خاک جهت مصارف مختلف را با رعایت ماده (۲۱) قانون ، تدوین و ابلاغ نماید .

تبصره ۱ - وزارت موظف است با رعایت ماده (۱۶) قانون حفاظت و بهسازی محیط زیست مصوب ۱۳۵۳ ، دستورالعمل ضوابط برداشت و انتقال خاک های آلی در داخل کشور و تهیه نقشه و مدیریت

خاک های مورد اشاره و بهره برداری پایدار از آن را مشتمل بر ظرفیت تولید و سرعت تجزیه مواد آلی در هر منطقه را ، با اولویت اراضی کشاورزی ظرف یک سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه ، تدوین و اعلام نماید .

تبصره ۲ - هرگونه برداشت ، جابه جایی ، خاکریزی و اضافه نمودن خاک ، خارج از حدود و ضوابطی که در دستورالعمل های این ماده برای کاربری های مختلف تعیین می شود ، ممنوع می باشد .

ماده ۲۶ - انتخاب ضابط دادگستری موضوع ماده (۲۳) قانون ،

با رعایت قوانین و مقررات مربوط و از میان افراد واجد شرایط دارای حداقل مدرک کارشناسی کشاورزی ، منابع طبیعی و محیط زیست با اولویت رشته های حفاظت از خاک ، آبخیزداری و علوم خاک انجام می شود .

تبصره - تمامی مراکز دولتی و غیردولتی موظفند تمهیدات

لازم برای ورود ضابطان مذکور جهت انجام مأموریت های موضوع قانون و این آیین نامه را فراهم نمایند . مراکز مذکور در صورت ممانعت ، مشمول مجازات مقرر در قوانین مربوط می شوند . در صورتی که این مراکز

از جمله مراکز نظامی یا هسته ای باشند ، با رعایت قوانین مربوط به این مراکز ، مأموران واجد شرایط باید حداکثر یک هفته قبل با امضای عالی ترین مقام وزارت یا سازمان حسب مورد به مراکز مذکور معرفی شوند .

ماده ۲۷ - وزارت و سازمان موظفند با همکاری دستگاه های اجرایی ذی ربط ، نسبت به تهیه محتوای آموزشی و ترویجی در رابطه با مدیریت بهینه و حفاظت خاک

اقدام و با بهره گیری از ظرفیت سازمان صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران ، سایر رسانه های دولتی و دستگاه های اجرایی برای تحقق اهداف موضوع قانون و این آیین نامه ، موارد زیر را برنامه ریزی و اجرا نمایند :

۱ - ارتقای سطح فرهنگ عمومی مردم به منظور حفاظت و صیانت از منابع خاک کشور .

۲ - ارتقای سطح دانش عمومی و تخصصی مردم در سطوح مختلف از طریق آموزش های رسمی و غیررسمی در مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از منابع خاک کشور .

۳ - بهره گیری از مشارکت مردم و سازمان های مردم نهاد در فرهنگ سازی عمومی در حفظ ، احیا ، توسعه و بهره برداری پایدار از منابع خاک کشور .

۴ - تمهید و اقدامات تشویقی سرمایه گذاری بخش خصوصی و شرکت های دانش بنیان در امر آموزش ، تحقیق و ترویج مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور .

۵ - بهره گیری از ظرفیت نهادهای و سازمان های ذی ربط ملی ، منطقه ای و بین المللی .

ماده ۲۸ - وزارتخانه های آموزش و پرورش و علوم ، تحقیقات و فناوری موظفند محتوای علمی و آموزشی تهیه شده توسط وزارت و سازمان در رابطه با جایگاه و اهمیت منابع خاک و مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور را در دروس مقاطع تحصیلی مختلف پیش بینی نمایند .

ماده ۲۹ - سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است درآمد موضوع ماده (۲۵) قانون را در قالب ردیف درآمد - هزینه براساس پیشنهاد سازمان و وزارت در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی نماید .

ماده ۳۰ - سازمان برنامه و بودجه کشور موظف است اعتبارات لازم جهت اجرایی شدن قانون ، این آیین نامه و خط مشی های مدیریت ، حفاظت و بهره برداری پایدار از خاک کشور را بر اساس پیشنهاد سازمان و وزارت در لوایح بودجه سنواتی پیش بینی نماید .

ماده ۳۱ - در اجرای ماده (۱۱) قانون ، سازمان مکلف است با همکاری دستگاه های اجرایی نسبت به بازنگری حدود مجاز آلودگی خاک ظرف دو سال از تاریخ ابلاغ این آیین نامه اقدام نماید .

معاون اول رئیس جمهور - محمد مخبر